

Sångpostillan - Fjärde söndagen efter Trettondedagen

Bidrag från Bengt Pleijel
2009-01-17
Senast uppdaterad 2012-01-22

Fjärde söndagen efter Trettondedagen Jesus är vårt hopp. Låt oss be om Guds hjälp i alla våra provningar. Tystnad Gud, vår Fader, du sände din Son in i vår oroliga värld – skänk oss din helige Ande, så att vi litat på Jesus Kristus, vår Herre och Gud, som med dig, Fader, och den helige Ande lever och råder från evighet till evighet.

FJÄRDE SÖNDAGEN EFTER TRETTONDEDAGEN handlar mycket om storm och provningar och skakningar. Dagens tema är ”Jesus är vårt hopp”. Hoppets symbol är ju ankaret. Texterna hjälper oss att se hur vi får ha vår förankring i Jesus. Till honom står vårt hopp, han skall rädda oss, står det i episteln (läs 2 Kor 1:10). För att hitta trösten och glädjen i detta ta Jesus oss idag in sin mognadsskola. Om det handlar predikan. I Psaltaren 121 hittar vi ett omkväde som vi ska sjunga då och då för att påminna vårt hjärta om förankringen i Jesus. Min hjälp kommer från Herren, som har skapat himmel och jord. Melodin är Sv Psalm 669.

Första årgångens läsningar: Job 38:1-11, 2 Kor 1:8-11, Markus 4:35-41, Psalt. 107:28-32.
Söndagens text: Markus 4:35-41

På kvällen samma dag sade han till dem: ”Låt oss fara över till andra sidan.”

De lämnade folket och tog honom med sig i båten som han satt i, och andra båtar följde med. Då kom en häftig stormby och vågorna slog in i båten, så att den var nära att fyllas. Självlåg han och sov i aktern med huvudet på dynan.

De väckte honom och sade: ”Mästare, bryr du dig inte om att vi går under?” Han vaknade och hutade åt vinden och sade till sjön: ”Tig! Håll tyst!” Vinden lade sig och det blev alldeles lugnt.

Och han sade till dem: ”Varför är ni rädda? Har ni ännu ingen tro?”

Då greps de av stor fruktan och sade till varandra: ”Vem är han? Till och med vinden och sjön lyder honom.”

1. I första klassen i Jesu mognadsskola börjar vi med upprop och sångövning.

Det nya livet startar för fiskfiskarna Simon Petrus, Andreas, Jakob och Johannes, då de möter Jesus vid Gennesarets sjö och han säger till dem: Kom och följ mig. Jag skall göra er till människofiskare (Markus 1:17).

Det måste ha varit en alldeles bestämd utstrålning från Jesus, som gjorde att de verkligen bröt upp. De lämnar sina yrken, bryter upp från familjeföretaget och från en tryggad framtid med avtalsenliga löner, lagstadgad semester och folkpension på ålderns höst.

För att förstå ordet människofiskare kan vi tänka på vad havet betyder i Bibeln. Dels är havet med dess rikedomar en Guds gåva till oss. Det hör med till hans skapelse. Men havet symboliserar ibland det onda. Havet, det vilda, upproriska, opålitliga havet, som vill suga ned människor i virvlarna, är en bild av det onda, det livsfientliga, det gudsfientliga.

När bibelns sista bok skildrar himlen sägs att havet inte skall finnas där. Varför inget hav i himlen? Därför att det onda inte skall finnas där. Men i himlen skall det finnas vatten, strömmar av levande vatten.

Att vara människofiskare är att vara Jesu händer, som tar tag i människor som håller på att sjunka i onskans våld. Jesus vill lära oss att tillsammans med honom dra upp människor, som ropar ur djupen och som sjunkit i synder och snurrar runt i missmodets och meningslöshetens virvlar. Det vill Jesus lära oss i sin mognadsskola.

När man kommit till tro på Jesus, sagt sitt JA till honom, blivit frälst och räddad in i hans kraftfält, är man inte färdig. Men man har hittat en rätt färd, man har kommit med bland ”Vägens folk” som följer Jesus. Nu börjar mognadsvandringen i Jesu lärjungaskola. Där får vi lära oss att Jesus är vårt hopp och att ha vårt livs ankarfäste i honom. Om detta handlar denna predikan.

I den första klassen i Jesu mognadsskola börjar man med upprop. Vi hör fyra namn: Simon, Andreas, Jakob, Johannes…. Sedan kommer det fler. Du kan höra ditt namn nu ….

Men efter uppropet kommer en sångövning: Vi lär oss sjunga denna sång:

Min hjälp kommer från Herren, som har skapat himmel och jord.

2. I andra klassen i Jesu mognadsskola gör vi uppbrott för att starta den rätta färden.

Markus berättar:

På kvällen samma dag sade Jesus till dem (och till oss): ”Låt oss fara över till andra sidan.” De lämnade folket och tog honom med sig i båten som han satt i, och andra båtar följde med.

Lägg märke till tre ting som nu händer:

1) Den rätta färden börjar samma dag. Vi får uppbrottsorder: ”Låt oss fara över till andra sidan.” Vi lär oss att bryta upp. Sluta att stå och stampa på samma fläck. Bryt upp från TV-soffan. Sluta trona på minnen från fornstora dar. Gör det just nu. Samma dag.

Visst kan det vara farligt att vandra med Jesus. Det kan göra ont att behöva förändras och få mogna. Men det är saligt att få vandra med honom. Ja, o hur saligt …

2) Var klar över att Jesus är med på färden. Han säger: Låt oss fara över. Nu kan du tala med honom om allt. Också om dina rädslor, bekymmer, svårigheter. I Jesu namn får du sätta stopp för rädslan. Rädd är man då man är hänvisad till dig själv och för sig själv. Rädslan släpper då Jesus får ta över.

De första lärjungarna tog Jesus med sig i båten. Också vi får vara mycket nära honom. Då kan han få ge oss erfarenheter av hans makt och hans möjligheter i svåra situationer. Nära Jesus skolas vi för en ny uppgift. Jag skall göra er till människofiskare. Lägg märke till att han säger: Jag skall göra er … I Jesu mognadsskola får vi undan för undan lära oss att tyngdpunkten inte ligger i att vi är så duktiga. Tyngdpunkten ligger i att Jesus får vara duktig genom oss.

3) De lämnade folket, står det. På stranden står det fullt med folk. Markus berättar att de tränger sig närmare och närmare Jesus. De är så många att Jesus måste sätta sig i en båt, då han vill undervisa dem (4:1). Dessa människor har lyssnat till Jesus, då han talade om såningsmannen som gick ut för att så och flera andra liknelser. Jesus lämnar dem nu. Så småningom möter han dem igen. Men Jesus behöver lämna dem, för att de tillsammans med varandra skall få begrunda det han sagt. Jesus lämnar dem kanske också för att de ville fånga in honom i sina förväntningar. Johannes berättar att Jesus drog sig undan för att han förstod att de tänkte komma för att med våld göra honom till kung (Joh 6:15).

När vi idag vill följa Jesus kan det vara många som vill hindra oss. Många kan ha krav och felaktiga förväntningar på oss. Vi behöver tala med Jesus om dem. Vi behöver för en tid dra oss undan för att få mogna i vår tro och kärlek till Jesus. Han vill först förkunna frihet från bindningar och låsningar till dem, så att vi sedan kan möta dem på ett nytt sätt. (Luk 4:18). Jesus vill vara vår Herre. Bli inte slavar under människor (1 Kor 7:23). Vi behöver ge oss tid att stanna till och tala om för vårt hjärta var vi ska ha förankringen:

Min hjälp kommer från Herren, som nu kallar och fostrar oss.

3. I tredje klassen i Jesu mognadsskola lär vi oss möta hopplösheter.

Markus berättar:

Då kom en häftig stormby och vågorna slog in i båten, så att den var nära att fyllas. Själv låg han och sov i aktern med huvudet på dynan.

En häftig stormvind blåser upp. Våldsamma stormar är typiska för Gennesarets sjö. Sjön ligger 200 m under havsytans nivå. Den omges på tre sidor av höga berg och kullar. Kalla luftströmmar far ned från höjderna och möts av den varma, fuktiga luften i sjösänkan. Och då blir det urladdningar. Det grekiska ord som Markus använder betyder egentligen ”virvelstorm”, där vinddraget går nedifrån och uppåt, som i en cyklon.

Den vilda stormen blir allt vildare, våldsammare, hemskare. Vågorna slår över båten. Båten börjar fyllas. Lärjungarna kämpar. De arbetar. De är ju fackmän. De känner till stormar. De vet hur man skall göra. Men denna gång är stormen värre än vanligt. De sliter de arbetar, de spänner sina krafter. De blir nervösa. De skriker och förlorar fattningen.

Och till all annan nöd lägger sig också denna: Jesus ligger där och sover. Detta gör dem upprörda. Vilken lättsinnighet. Tänk att leva så nära Jesus och ha så liten nytta av honom. Bryr han sig inte om att vi går under?

Det finns nog en och annan som kan känna igen sig här. Många har erfarenheter av stormar och kamp och mörker som gör livet mer än jobbigt. Det stormar i samhället. Det stormar i kyrkan. Det stormar i mitt eget liv. Man ropar ut sin nöd. Man anklagar Gud. Man anklagar Jesus. I Psaltaren 44:23-24 (Fb) hör vi Koras söner som ropar: För din skull dödas vi hela dagen, vi räknas som slaktfår. Vakna upp! Varför sover, du Herre? Vakna! Förkasta oss ej för alltid. Många kan känna igen sig i bilden av

den sovande guden. Gud är så långt borta.

Men det finns sådana som har en helt annan erfarenhet. Den som formulerat vårt omkväde Min hjälp kommer från Herren han säger i nästa vers: Han sover aldrig, han vakar ständigt (läs Psalt 121). Paulus hade också denna erfarenhet. I Rom 8:35 räknar han upp allt som skulle kunna skilja oss från Guds kärlek: nöd, ångest, förföljelse, svält, nakenhet, fara, svärd … Paulus har ju många sådana erfarenheter. Man undrar hur han klarade av dem.

När sådant drabbar oss undrar vi ju om Gud somnat. Han bryr sig inte om oss längre. Paulus citerar här Koras söners anklagelse som vi hörde (i Psalt 44:22). För din skull dödas vi hela dagen, vi räknas som slaktfår. Denna anklagelse gjorde ju att de undrade om Gud somnat.

Men Paulus frågar: Kan detta skilja oss från Guds kärlek och han svarar ett bestämt Nej! Och kommer sedan med detta segerrop: Nej, över allt detta triumferar vi genom honom som har visat oss sin kärlek (Rom 8:35-37). Folkbibeln översätter: I allt detta vinner vi en överväldigande seger genom honom som har älskat oss. Vi behöver hitta hemligheten i detta triumfrop. Men först stannar vi till och sjunger in denna kärlek i oss tillsammans med Paulus:

Min hjälp kommer från Herren, som älskar och segrar för oss.

4. I fjärde klassen i Jesu mognadsskola lär vi oss hur man kan få starka muskler.

Markus berättar:

De väckte honom och sade: ”Mästare, bryr du dig inte om att vi går under?”

Jesus låter stormarna komma. Han leder oss inte förbi provningen. Kriserna kommer. Men precis som Jesus var med i båten, är han med i kriserna. Det är en illusion att tro, att det inte kan bli storm när Jesus är med i båten. Han börjar inte båtresan med att befalla hav och vindar och storm att hålla sig lugna. Han låter stormarna komma. Han låter hopplösheten komma för att testa vårt hopp. När allt är hopplöst är det dags för det gudomliga hoppet. När vi står vid slutet av våra möjligheter, står Gud vid bänken av sina. När vi tror att Mästaren inte tycks bry sig om att vi går under, då är han där.

Herrens bror Jakob har skrivit ett brev till oss, där han börjar med att tala om för oss hur vi ska se på våra provningar. Räkna det som den största glädje, mina bröder, när ni råkar ut för alla slags provningar. Ni vet ju att när er tro sätts på prov, så gör provningarna uthålliga. (Jakob 1:2-3) Och i Jakob 1:12 säger han: Salig är den som håller ut i provningen, ty när han bestått sitt prov, skall han få livets krona.

I Jesu lärjungaskola stärks våra muskler. En muskel som aldrig övas blir slapp. Vi orkar inte vara Jesu händer som drar upp människor ur djupen.

Jesus behöver komma in i våra kriser. Om man avbildar korset som ett stort T ser man vad som händer, när vi släpper in Jesus i krisen:

Krisen - KrisTen.

Min kraft kommer från Herren, som kommer in i vår nöd.

5. I femte klassen i Jesu mognadsskola lär vi oss att Jesus är Herre.

Markus berättar:

Jesus vaknade och hutade åt vinden och sade till sjön: ”Tig! Håll tyst!” Vinden lade sig och det blev alldeles lugnt. Och Jesus sade till dem: ”Varför är ni rädda? Har ni ännu ingen tro?” Då greps de av stor fruktan och sade till varandra: ”Vem är han? Till och med vinden och sjön lyder honom.”

Ja, nu händer något mycket märkligt. Jesus vaknar upp ur sömnen. Han ser den vilda stormen, han hör lärjungarnas rädsla. Vad gör han då? Jesus reser sig upp. Han börjar tala. ”Den Gud som skapat vind och hav” (Psalm 712:1), han talar nu till vind och hav. Han hutar åt vinden, står det. Han talar strängt till vinden och hav som till en person. Han talar till vädrets makter. Han näpser vindar och vatten. Här används samma ord som när Jesus driver ut demoner (epitimaos). Vad händer? Vädrets makter lyder honom. Stormen bedarrar. Vågorna lägger sig. Vinden lade sig och det blev alldeles lugnt.

Lärjungarna blir alldeles skakade. De greps av stor fruktan, står det. De bävar. De frågar: ”Vem är han? Till och med vinden och sjön lyder honom.”

Efter denna berättelse om hur Jesus stillar stormen följer tre andra underberättelser, som alla svarar på frågan Vem är han? Svaret blir: Jesus är Herre. Dessa fyra är:

1. Jesus är Herre över naturen. Han stillar stormen, 4:35-41.
2. Jesus är Herre över onda andar. Dessa befals att fara in i svinhjorden, 5:1-20.

3. Jesus är Herre över sjukdomar. En kvinna med blödningar botas, 5:25-34

4. Jesus är över döden. Jairi dotter uppväcks, 5:21-24 och 35-43.

Martin Luther sjunger i förklaringen till andra trosartikeln:

Jag tror att Jesus Kristus,
sann Gud född av Fadern i evighet
och tillika sann människa, född av jungfrun Maria ÄR MIN HERRE ….

Det är denne Herre, som vi får möta i mognadsskolan.

I hans närhet kan vi få samma erfarenhet som Abraham fick i en verkligt hopplös situation, ett ord som vi kan få bära med oss och upptäcka kraften i: Är då något så underbart att Herren inte skulle förmå det? (1 Mos 18:14.)

Jesus frågar: Varför är ni rädda? Har ni ännu ingen tro?

Varför frågar Jesus så? Den tro Jesus frågar efter är inte att man håller för sant att Jesus kan stilla storm och gå på vatten och gå under. Han frågar efter den tro som förtröstar på honom. Den tro som tar emot den hand som sträcks ut. Den tron bär oss. Men rädslan släcker tron.

Av fader Sebedaios hade Jakob och Johannes lärt sig att bli fiskare. Simon Petrus och Andreas hade lärt sig det av sin pappa. Men de verkar inte vara särskilt duktiga som sjömän och fiskare. De var ofta i sjönöd (Matt. 14:22-31, Joh 6:18) och fisknäten var ofta tomma (Lukas 5:5, Joh 21:3). De måste söka hjälp hos snickaren Jesus, berättas det.

Det är något märkligt med dessa bibliska texter. De är dubbelexponerade. Vi ser inte bara bilden av något som hände då. När de helige Ande låter orden komma i rörelse händer det något med orden. De reser på sig. Och de drar in oss i dessa händelser. Vi finns med där. Vi hör hur Jesus kallar på oss. Jag skall göra något riktigt med dig och ditt liv.

Min hjälp kommer från Herren, som vrider all nöd till en nåd. Du ordbrukare! Vad har den helige Ande sagt till dig idag?

Hur har han

tröstat? lärt? förmanat? varnat dig?

Stanna till, tänk till, be! I bibelskolans skattkammare kan du leta dig fram till Oaser i öknen.

I femte oasen kan du läsa 1 Petrus brev kapitel 1 vers 8-9.

Där hittar vi lovsången till Jesus

som låter oss leva i en kärlek som

bara bubblar över av glädje.